

TOP PLACES in the World

Nej místa světa

Mark Corner
Eva Tinková

Nakladatelství a vydavatelství
Computer Media®
Vz dělávání, které baví
www.computermedia.cz

Obsah

Bali / Bali.....	4-9
The Vatican / Vatikán.....	10-21
Pompeii / Pompeje.....	22-27
Cusco / Cuzco.....	28-33
Tallinn / Tallinn.....	34-41
Gothenburg / Göteborg.....	42-47
Stonehenge / Stonehenge.....	48-53
The Egyptian Pyramids and the Great Sphinx / Egyptské pyramidy a Velká sfinga.....	54-63
The Great Wall of China / Velká čínská zeď.....	64-69
The Colosseum / Koloseum.....	70-79
Saint Vitus' Cathedral / Katedrála svatého Víta.....	80-87
The Grand Canyon / Grand Canyon.....	88-95

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou česko-anglická, tzv. zrcadlová kniha s populárně naučnou tematikou. Je namístě zdůraznit, že zrcadlové texty nejsou primárně určeny jako překladový slovník. Český text na protější straně slouží především k tomu, abychom si uvědomili, že překlad zdaleka nekončí pouhým přeložením jednotlivých slov. Každý jazyk má svá specifika, což je dáno nejen odlišnými gramatickými pravidly, ale také jinou kulturou a rozdílným chápáním světa, a to je nutné mít neustále na paměti. Překlad je v první řadě hledáním odpovídajících ekvivalentů v cílovém jazyce, a proto vyžaduje především dobrou znalost vlastní řeči.

Tato kniha je tedy jakousi inspirací, jak postupovat při překladu anglického textu tak, abychom se vyhnuli jakýmkoli negativním vlivům zdrojového jazyka a aby výsledný překlad zněl skutečně česky. V mnoha případech samozřejmě existuje více možných formulací, a právě to dává příležitost Vám, čtenářům, pohrát si s vlastní fantazií, ať už jste začínající překladatelé, anebo si chcete jen vyzkoušet své jazykové schopnosti.

V každém případě doufám, že Vám kniha přinese zábavu i poučení, a přeji hodně úspěchů při studiu anglického jazyka.

Mgr. Eva Tinková

POMPEII

Panic and chaos, the cries of the dying, clouds of ash and gushing hot lava – such was the morning of 25 August in 79 AD for many people living close to Naples in Southern Italy. The volcano called Vesuvius, considered at the time extinct and popularly taken for a resting place of Bacchus, the Roman God of Wine, decided to wake up. And after the wild eruption, which cost Vesuvius more than one half of its height, three cities – Pompeii, Herculaneum and Stabiae – remained buried under a thick layer of volcanic ash for sixteen hundred years.

Buried under Lava

No matter how disastrous and cruel, this event allows the people of today to go back almost 2000 years and to see the genuine life of ancient Romans. The location of the cities was discovered as early as the 15th century while digging a new course for the River Sarno, but it was only in the 18th century that true archaeological excavations began.

The catastrophic eruption of Vesuvius in 79 AD

Pompeii

Pompeii became the most interesting and famous of the three unfortunate places. On the day of the eruption, Pompeii was a flourishing and lively city of about 20,000 people which offered its inhabitants almost all types of services such as markets, shops, a mill, baths, bars, restaurants, an amphitheatre and even a brothel with daring erotic frescos. It is said that during the first discovery in the 15th century, the architect Domenico Fontana found the frescos but he covered them up again for religious reasons. According to the archaeologists who later revealed them, it seemed, indeed, as if the frescos had been uncovered once before.

Eroticism in Pompeii – one of the preserved frescos

POMPEJE

Panika a chaos, pláč umírajících, mraky kouře a valící se horká láva – takové bylo ráno 25. srpna 79 n. l. pro mnoho lidí žijících u jihoitalské Neapole. Sopka Vesuv, pokládáná v té době za vyhaslou a obecně považovaná za místo odpočinku římského boha vína Bakcha, se rozhodla probudit. A po divoké erupci, která stála Vesuv více než polovinu jeho výšky, zůstala po šestnáct set let pod tlustou vrstvou sopečného popela tři města – Pompeje, Herculaneum a Stabie.

Pohřbeno pod lávou

Jakkoli byla tato událost katastrofická a krutá, umožňuje dnešním lidem vrátit se o téměř 2 000 let zpět a vidět skutečný život starověkých Římanů. Poloha měst byla objevena už v 15. století, když se hloubilo nové koryto pro řeku Sarno, ovšem až v 18. století byly zahájeny opravdové archeologické vykopávky.

Ničivá erupce Vesuvu roku 79 n. l.

Pompeje

Nejzajímavějším a nejslavnějším ze tří nešťastných míst se staly Pompeje.

Erotika v Pompejích – jedna z dochovaných fresek

V den erupce byly Pompeje vzkvétajícím a živým městem se zhruba 20 000 obyvateli, které svým občanům nabízelo takřka veškeré typy služeb – trhy, obchody, mlýn, lázně, bary, restaurace, amfiteátr, a dokonce nevěstinec s odvážnými erotickými freskami. Traduje se, že během prvního objevení v 15. století architekt Domenico Fontana fresky našel, ale opět je zakryl z náboženských důvodů. Podle archeologů, kteří je později odhalili, to totiž vypadalo, jako by už fresky jednou předtím odkryty byly.

Jednou z nejslavnějších obětí Vesuvu byl Plinius starší, filosof a osobní přítel císaře Vespasiána. Přišel o život především kvůli své dychtivé zvědavosti, jež ho dovedla příliš blízko k sopce, kterou chtěl pozorovat co nejvíce zblízka. Nesporná

An ancient pub

friend of the Emperor Vespasian. He lost own life because of his eager curiosity that led him too close to the volcano which he wanted to observe from as near as possible. Indisputably he also made sincere efforts to save other people's lives. He paid dearly for both these passions, unlike his nephew, Pliny the Younger, who survived and described whole event in his letter to Tacitus. He is thus the only reliable witness of the eruption.

Not only Pliny the Elder, but many other people were trapped by the lava. They petrified in the position they were in at that moment. The lava has conserved their shapes, even though the bodies inside later rot and erode. For the skeletons found on top of the lava the archaeologists have the following explanation: they belong to thieves that came to plunder after the volcanic eruption, and died because of the toxic gases spread over the dead city.

At least 2,000 inhabitants died in the eruption, the others probably succeeded in escaping to Naples.

As you walk the streets of Pompeii, it seems to you that life there has just stopped. The money laid on the bar counter, the unfinished carafe of wine or the table laid for dinner – all this evokes a feeling that in a few minutes this sleeping city will wake up.

The house of the Vetti

Life in Pompeii has been perfectly preserved thanks to the lack of air and moisture. Once excavated, the city became a wealthy source of materials for historical research, allowing scholars to examine remarkable details from the lives of Pompeiians. Most of the best preserved mosaics and finds from

A street of Pompeii

Pompeii are kept in the Naples National Archaeological Museum, as well as casts of people in their final moments of life.

Unfortunately, once exposed to the world again, Pompeii has been subject to erosion caused by natural and human factors, and this has led to its rapid deterioration.

Starověká putyka

Do spárů lávy padl nejen Plinius starší, ale i mnoho dalších lidí. Zkameněli v pozici, v jaké právě byli. Láva tvar zakonzervovala, i když těla uvnitř později zetlela a rozpadla se. Pro kostry, které se našly na lávě, mají archeologové následující vysvětlení: patří zlodějům, kteří přišli loupit po sopečném výbuchu, a zemřeli v důsledku toxických plynů rozprostřených nad mrtvým městem.

Při erupci zemřelo nejméně 2 000 obyvatel, ostatním se zřejmě podařilo utéct do Neapole.

Když se procházíte po ulicích Pompejí, zdá se vám, že se tu život právě zastavil. Peníze položené na barovém pultu, nedopitá karafa s vínem anebo stůl prostřený k večeři – to vše vyvolává pocit, že za několik minut se spící město probudí.

Život v Pompejích zůstal dokonale zachován díky nedostatku vzduchu a vlhkosti. Jakmile bylo město vykopáno, stalo se bohatým zdrojem materiálu pro historická bádání, přičemž umožnilo vědcům zkoumat pozoruhodné detaily ze života Pompejanů. Většina nejlépe dochovaných mozaik a nálezů z Pompejí je uložena v neapolském Národním archeologickém muzeu, stejně jako odlitky lidí v jejich posledních chvílích života.

Ulice v Pompejích

je však i jeho upřímná snaha o záchranu ostatních lidí. Za obě tyto vášně draze zaplatil, na rozdíl od svého synovce, Plinia mladšího, který přežil a celou událost popsal ve svém dopise Tacitovi. Je tak jediným důvěryhodným svědkem erupce.

Dům Vettiů

Bohužel světu opět odkryté Pompeje jsou vystaveny erozi způsobené jak přírodním, tak lidským faktorem, což přispívá k jejich rapidnímu chátrání.

Too late to escape (casts of victims)

Vesuvius Nowadays

The volcanologists of today constantly monitor any changes concerning seismic activity of Vesuvius. They know that the activity is recurrent, and that the longer the interval between two eruptions, the greater the following explosion will be. Even the catastrophic eruption of 79 AD was preceded by an extended period of inactivity. A long interval combined with mounting seismic activity is a sure sign of impending disaster.

Vesuvius rising behind Pompeii

Estimated period of foundation	7th – 6th century BC
Elevation	0 m above sea level
Total area	0.66 km ² (0.45 km ² excavated)
Year of the catastrophic eruption	79 AD
Number of dead	approx. 2,000
Height of Mount Vesuvius	1,279 m above sea level (approx. 2,500 m before the eruption of 79 AD)

Příliš pozdě na útěk (odlitky obětí)

Vesuv dnes

Dnešní vulkanologové neustále sledují jakékoli změny týkající se seismické aktivity Vesuvu. Vědí, že aktivita se opakuje a že čím je interval mezi dvěma erupcemi delší, tím je následující výbuch silnější. I katastrofické erupci roku 79 n. l. předcházelo dlouhé období nečinnosti. Dlouhý interval v kombinaci se stoupající seismickou aktivitou je jisté znamení blížící se pohromy.

Vesuv tyčící se za Pompejemi

Odhadovaná doba založení	7. – 6. století př. Kr.
Nadmořská výška	0 m nad mořem
Celková rozloha	0,66 km ² (0,45 km ² vykopáno)
Rok ničivé erupce	79 n. l.
Počet mrtvých	cca 2 000
Výška Vesuvu	1 279 m nad mořem (cca 2 500 m před výbuchem roku 79 n. l.)

CUSCO

Travelling through Peru you mustn't miss Cusco – a former capital of the Inca Empire and today one of Peru's most visited sites. Having preserved all its beauty and colonial architecture, it represents the centre of surviving Quechua culture. Cusco has been a UNESCO World Heritage Site since 1983.

The History of Cusco

According to legend the Sun God ordered his favourite son to found the capital of a big Inca Empire in the place where the underworld, the visible world and the heavenly kingdom met. The “Navel of the World”, in the Inca language *Q'osqo*, was born right here, at a height of more than 3,400 metres above sea level, in marvellous scenery surrounded by the majestic Andes. For the Incas it was a divine place, the centre of the Inca Empire and the centre of the world.

The city of Cusco at dawn

Cusco is known as the „Archaeological Capital of America“. Founded in the 11th century, it is the oldest American city (including both Americas). Its more than one-thousand-year-old history breathes in every corner – beautiful palaces, traditional markets or ancient walls, all this takes you back to the Inca civilization. Although most of Cusco was later torn down and looted by the Spanish, the city's buildings still stand on the stone foundations created by the Incas. They didn't use mortar to hold the stones together, the stones were only carefully shaped so that they fit tightly together. Inca stonework is still regarded as the best in the world, maybe because the Incas punished laziness with death.

Inca stonework – a wall in a street of Cusco

As already stated, Cusco fell to Spanish conquistadors, who led by Francisco Pizarro brutally invaded the city in 1533. It was one of the most important and most painful moments of Inca history as all the country became the victim of incredible destruction. This so-called “civilization and Christianization” put

CUZCO

Na své cestě po Peru si nesmíte nechat ujít Cuzco – bývalé hlavní město Incké říše a dnes jedno z nejnávštěvovanějších míst Peru. Se svou zachovalou krásou a koloniální architekturou představuje centrum přežívající kečuánské kultury. Cuzco je od roku 1983 místem Světového kulturního dědictví UNESCO.

Historie Cuzca

Podle legendy nařídil bůh slunce svému privilegovanému synovi, aby hlavní město velké Incké říše založil v místě, kde se protíná podzemí, svět viditelný a nebeské království. „Puppek světa“, v jazyce Inků *Q'osqo*, se zrodil právě zde, ve výšce více než 3 400 metrů nad mořem, v nádherné krajině obklopené majestátními Andami. Pro Inky to bylo duchovní místo, centrum Incké říše i centrum světa.

Cuzco za úsvitu

Cuzco je známé jako „archeologické hlavní město Ameriky“. Bylo založeno v 11. století a je tak nejstarším americkým městem (počítaje obě Ameriky). Jeho více než tisíciletá historie dýchá na každém rohu – nádherné paláce, tradiční trhy či starobylé hradby, to vše vás vrátí zpět do incké civilizace. Ačkoli většina Cuzca byla později zničena a vyplněna Španěly, budovy města stále stojí na kamenných základech vytvořených Inky. Ti ke spojení kamenů nepoužívali maltu, kameny byly jen pečlivě vytvarovány, aby do sebe těsně zapadaly. Incká kamenická práce je stále považována za nejlepší na světě, možná proto, že Inkové trestali lenost smrtí.

Incká kamenická práce – zeď v ulici Cuzca

Jak už bylo řečeno, Cuzco podlešlo španělským dobyvatelům, kteří v roce 1533 pod vedením Francisca Pizarra surově vtrhli do města. Byl to jeden z nejvýznamnějších a nejobleštěnějších okamžiků v historii Inků, jelikož celá země se stala obětí neuvěřitelného pustošení. Tato takzvaná „civilizace a christianizace“ zmařila mnoho lidských životů a pohřbila incké tradice, které byly považovány za dábelské. A téměř vše, co zbylo po

an end to many human lives and buried Inca traditions, which were considered devilish. And almost everything that remained after this cruel invasion was then used to build new churches and cathedrals so as to finish the conversion not only in a symbolic but also in a practical way.

As if to fulfil the tragic destiny, in 1650 there were several earthquakes which destroyed nearly all of the buildings of Cusco.

Cusco Today

The city of Cusco is still alive. Its population is around 390,000 people who mostly speak Spanish or Quechua. The currency is called *nuevo sol* (in translation “new sun”).

Curious tourists, eager to see the former centre of American culture, come from all around the world. Their visit often starts in the heart of the city – on the Plaza de Armas, a square surrounded by ancient colonial porches, dominated by the Cathedral of Santo Domingo built in 1560 on the foundations of an old Inca fortress. Only a few steps from the square, there is one of the most picturesque of Cusco’s districts – San Blas, where you can admire weaved and embroidered items. The district is notable for its narrow and curved streets full of street vendors, small shops and craft workshops where Cusco art survives from generation to generation.

The main square of Cusco – Plaza de Armas (Square of Arms)

Excursions in the Surroundings

Cusco is an ideal starting point for all types of excursions such as to the ruins of the fortress of Sacsayhuamán (place of Inca ritual and celebration), to the “lost city” of Machu Picchu, or to the Sacred Valley of the Incas. In many places, almost all tourists suffer from “Acute Mountain Sickness”. This is caused by a low supply of oxygen. Typical symptoms are nausea, vomiting, headache and dizziness. You are recommended to let the body acclimatize for few days before you start climbing into higher places. In the event that the symptoms occur, the basic rule is that you do not go any higher otherwise you risk your

Inti Raymi, the Festival of the Sun at Sacsayhuamán

této kruté invazi, se následně použilo k výstavbě nových kostelů a katedrál, aby tak konverze byla dovršena nejen symbolicky, ale i prakticky.

Jako by se měl tragický osud naplnit, v roce 1650 došlo k několika zemětřesením, která zničila takřka všechny budovy Cuzca.

Cuzco dnes

Cuzco je stále živé město. Jeho populace je okolo 390 000 obyvatel, kteří z velké části mluví španělsky či kečuánsky. Měna se nazývá *nuevo sol* (v překladu „nové slunce“). Zvědaví turisté, dychtiví spatřit bývalé centrum americké kultury, přicházejí z celého světa. Jejich návštěva často začíná v srdci města – na Plaza de Armas, náměstí obklopené starobylými koloniálními arkádami, jemuž vévodí katedrála Santo Domingo, postavená v roce 1560 na základech staré incké pevnosti. Jen pár kroků od náměstí se nachází jedna z nejmalebnějších čtvrtí Cuzca – San Blas, kde můžete obdivovat ručně vyšívané a tkané výrobky. Čtvrť je pozoruhodná svými úzkými a zakřivenými ulicemi plnými pouličních prodavačů, malých obchodů a řemeslných dílen, kde umění Cuzca přežívá z generace na generaci.

*Hlavní náměstí Cuzca – Plaza de Armas
(Náměstí zbraní)*

Výlety do okolí

Cuzco je ideálním startovním bodem pro všechny typy výletů, například ke zříceninám pevnosti Sacsayhuamán (místo inckých rituálů a oslav), do „ztraceného města“ Machu Picchu anebo do Svatého údolí Inků. Téměř všichni turisté trpí na mnoha místech „náhlou horskou nevolností“. Ta je způsobená nízkým přírusem kyslíku. Typickými příznaky je nevolnost, zvracení, bolest hlavy nebo závratě. Než začnete stoupat k vyšším místům, doporučuje se nechat tělo aklimatizovat několik dní. V případě, že se příznaky objeví, základním pravidlem je nechodit už výše, jinak riskujete život. Musíte

*Inti Raymi, Slavnost Slunce
na Sacsayhuamánu*

life. You have to stay at the same altitude until your symptoms completely go away. Once they have passed, you have acclimatized and you can continue climbing.

Weather

When planning your holiday in Cusco, be aware of the fact that there are two seasons – the rainy period (from October to May) and the dry period (from June to September). But although Cusco is located at high altitude, frost is uncommon even during the coldest months, that is to say in June and July.

Quechua Language

The various dialects of Quechua were widely spoken throughout the Andes long before the rise of the Inca state in the 15th century. The Incas then chose one dialect of Quechua and they turned it into the official language of their Empire.

Quechua is used today by approximately 10 million people in Bolivia, Peru, Ecuador, Northern Chile, Argentina, and Southern Colombia. Though it is usually referred to as a single language, most linguists treat it as a family of languages.

*An advertising poster in Quechua and Spanish
("We are all very important people")*

Year of foundation	1100 AD
Population	approx. 390,000
Elevation	3,400 m above sea level
Total area	70 015 km ²
Currency	nuevo sol (1 EUR = 4.25 PEN)
Main religion	Roman Catholic
Official languages	Spanish, Quechua, Aymara
Flag	

